

KARTA KURSU

Kierunek studiów: polityka społeczna
 Forma prowadzenia: studia stacjonarne
 Stopień: I
 Rok: I
 Semestr: I

Nazwa	Prawa człowieka
Nazwa w j. ang.	Human right (law)

Koordinator	Dr Maria Bal-Nowak	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia):

1. Przekazanie elementarnej wiedzy na temat źródeł, historii oraz uwarunkowań praw człowieka.
2. Przekazanie informacji o wiodących dokumentach określających prawa i obowiązki człowieka w życiu politycznym, gospodarczym oraz społecznym.
3. Wdrażanie do przekonania o potrzebie respektowania oraz szanowania praw przynależnych każdemu człowiekowi.

Warunki wstępne:

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty kształcenia:

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student potrafi: W1: wykazać się podstawową wiedzą na temat źródeł, historii oraz uwarunkowań praw człowieka. W2: wskazać wiodące podmioty i dokumenty określające prawa człowieka w życiu politycznym, gospodarczym oraz społecznym.	KW_1 KW_6
Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	Student posiada podstawowe umiejętności: U1: w posługiwaniu się terminologią w zakresie ochrony praw człowieka. U2: dokonywania prostych obserwacji w zakresie przestrzegania praw człowieka.	KU_1 KU_2
--	---	------------------

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K1: student ma przekonanie o potrzebie respektowania oraz szanowania praw przynależnych każdemu człowiekowi.	K_K4

studia stacjonarne

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										

studia niestacjonarne

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin												

Opis metod prowadzenia zajęć - studia stacjonarne:

Wykład
 Audytorium – analiza tekstów

Opis metod prowadzenia zajęć - studia niestacjonarne:

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe	Inne
W01													X	
W02													X	
U01													X	
U02													X	
K01													X	

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01													
W02													
U01													
U02													
K01													

studia stacjonarne

Kryteria oceny	Kurs kończy się zaliczeniem na ocenę.
----------------	---------------------------------------

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

<p>Wykłady</p> <p>1. Czym są prawa człowieka? Prawa człowieka a prawo – skąd potrzeba osobnego potraktowania? Skierowanie przeciw państwu - główny rys praw człowieka. Charakter praw człowieka, ich umocowanie w ludzkiej godności. Różne rozumienia godności: ontyczna (osobowa), osobista, kulturowa (społeczna). Katalog praw człowieka: prawa materialne a proceduralne.</p> <p>2. Prawa człowieka – historia idei. Historyczne wątki ochrony przed władzą absolutną od starożytności po czasy nowożytne: treuga Dei, ordalia, Magna Charta Libertatum po dokumenty chroniące ogół obywateli. Oświecenie i jego rola w zmianie samego źródła władzy. Konstytucjonalizm na świecie. Dwie drogi uzyskiwania wolności: 1/ europejska – przez państwo; 2/ amerykańska - wolność od państwa.</p>

3-4 . Międzynarodowe systemy ochrony praw człowieka: ponadregionalne, kontynentalne. ONZ - powstanie organizacji, jej rola w świecie, wyspecjalizowane agendy. Uchwalenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i paktów praw człowieka. Nurt ochrony poprzez paktów i ochrony traktatowej. Mechanizm skargi państwowej i indywidualnej do Komitetu Praw Człowieka.

4-5. Rada Europy - Zadania i rola RE w promocji demokracji i praw człowieka. Europejska Konwencja Praw Człowieka i jej rozszerzanie poprzez protokoły fakultatywne. Nurt ochrony traktatowej w RE. Mechanizm skargi strasburskiej. Organy i tryb rozpatrywania skarg. Polska w RE.

6. Krajowy system ochrony praw człowieka. Na czym polega trójpodział władz? System sądownictwa w Polsce. Prawa człowieka w Konstytucji RP. Rola Trybunału Konstytucyjnego. Rzecznik Praw Obywatelskich i jego rola w obronie praw człowieka. Historia urzędu ombudsmana na świecie. Ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich.

7. Organizacje pozarządowe na rzecz praw człowieka. Idea społeczeństwa obywatelskiego (*civil society*). Umocnianie wspólnot lokalnych, budowanie więzi. Trzeci sektor- czym są NGOs-y? Organizacje non-profit na świecie i w Polsce. Czym jest wolontariat? Rola wolontariatu w tworzeniu więzi społecznych.

8. Katalog praw człowieka. Prawa pierwszej, drugiej i trzeciej generacji. Przegląd stanowisk.

Ćwiczenia

1. Prawa człowieka w konstytucji – zakres i ochrona. Konstytucja Stanów Zjednoczonych jako przykład najstarszej konstytucji świata. Prawa człowieka w Konstytucji RP.

2. Co to są organizacje pozarządowe (Ngo)? Rodzaje organizacji pozarządowych. Stowarzyszenia i fundacje. Czym są i jak działają organizacje pożytku publicznego (OPP)? Wolontariat i jego rola w działaniu Ngo . Jak zostać wolontariuszem?

3. Co to znaczy *prawo do życia*: na czym polega jego arbitralna ochrona przez prawo? Aborcja , *in vitro*: zakres ochrony początku życia - sytuacja prawna w Polsce i innych krajach. Prawo do ochrony stanu i jakości życia: prawa pacjenta, eksperymenty medyczne, transplantacje – analiza na przykładach.

4. Kara śmierci i stosunek do niej na świecie. Raporty AI o stosowaniu ks. Czym jest eutanazja a czym kryptanazja? Schemat zgody eutanatycznej na przykładzie Holandii. Rodzicielstwo zastępcze – nowy temat w zakresie prawa do życia.

5. Prawo do prywatności – zakres zastosowań. Czym są dane osobowe, a czym dobra osobiste? Zakres ochrony dóbr prywatnych w pracy czy w sferze publicznej – analiza przykładów. Ustawa o ochronie danych osobowych i GIODO. Czym jest RODO? Zagrożenia dla prywatności w sieci – próba obrony przed wyciekaniem danych i profilowaniem.

6. Prawo do niebycia dyskryminowanym. Zagrożenie dyskryminacją z różnych przyczyn. Jak prawo chroni nas przed dyskryminacją – analiza dokumentów i casusów. Czym jest uporczywe nękanie drugiej osoby i kiedy jest nielegalne? Stalking i mobbing. Czy państwo może dyskryminować grupy obywateli i z jakich powodów? Nietolerancja – agresja- przemoc – wykluczenie.

7. Dlaczego przekonania religijne różnicują ludzi? Wolność sumienia i wyznania vs inne prawa. Czy jest możliwe pokojowe współistnienie chrześcijaństwa i islamu w świecie? Zagrożenia dla tolerancji religijnej – skąd się biorą? Czy wszystkie przekonania są prawnie dozwolone?

Wykaz literatury podstawowej:

1. W. Osiatyński, *Prawa człowieka i ich granice*, Kraków 2011.
2. C. Mik (red.), *Prawa człowieka w XXI wieku. Wyzwania dla ochrony prawnej*, Toruń 2005.
3. B. Gronowska, T. Jasudowicz, C. Mik (red), *Prawa człowieka. Dokumenty międzynarodowe*, Toruń 1993
4. J. A. Rybczyńska, A. Demczuk (red.), *Ochrona praw człowieka w Polsce po 1989 roku na tle standardów międzynarodowych*, Lublin 2012

5. M. Piechowiak, T. Turowski (red.), *Szkice o godności człowieka*, Zielona Góra 2012
 6.E. Stawowy (red.), *Prawa i wolności człowieka. Scenariusze lekcji dla szkół średnich i podstawowych*, Kraków 1996.

Wykaz literatury uzupełniającej:

Teksty analizowane na ćwiczeniach:

- 1/ casusy z orzeczeń ETPCz,
- 2/ dokumenty prawne: konstytucje, pakt, konwencje.
- 3/raporty organizacji.
- 4/artykiły z gazet.
- 5/filmy edukacyjne.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	25
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		